

Motion till riksdagen

1986/87:Jo417

Kerstin Gellerman m. fl. (fp)

Fiskefrågor

Miljöövervakningen runt våra kuster är otillräcklig och måste förbättras. Situationen i våra kusthav har gett upphov till ett antal larmrapporter de senaste åren. Dessa är utomordentligt oroande. Övergödning ger upphov till syrebrist och döda bottenar. Halten miljögifter är hög vilket drabbat såväl däggdjur som fiskar hårt. Föroreningar med allvarliga biologiska skadeverkningar släpps ut i stor skala från t. ex. skogsindustrin. För fiskerinäringen är detta en ödesfråga.

På senare tid har massafabrikenas blekeriutsläpp varit föremål för olika forskningsprojekt. Fiskundersökningar utanför Norrsundets massafabrik har påvisat skador på olika fiskslag. Abborrar har fått fenskador, gäddor har missbildningar i käken och en hämning av fiskarnas könsmognad har konstaterats. Det sista är synnerligen allvarligt då det på sikt kan hota fortplantningen. De här resultaten är unika. Det är sällan forskare lyckas finna samband mellan viss sjukdom hos fisk och ett känt utsläpp.

Problem har också konstaterats på Västkusten. Skogsindustrins tekniska forskningsanstalt har tagit initiativ till undersökningar som visar att utsläpp från Värö bruk innehåller dioxin. Redan sommaren 1986 kom rapporter om att dioxin konstaterats i krabbor vilka fångats på tre ställen utanför Västkusten.

Senare undersökningar tyder på att utsläppen av dioxiner inte kan komma enbart från en punktkälla. Enligt naturvårdsverket utesluter man inte hitills okända källor.

Det finns mycket som tyder på att ekosystemet i såväl Västerhavet som Östersjön är belastat med dioxiner och att denna belastning kan ha nått risknivåer. För fiskerinäringen är detta mycket allvarligt. Kan vi inte lösa Östersjöns och Nordsjöns miljöproblem och vidtaga kraftfulla åtgärder går fisket en oviss framtid till mötes.

Internationellt samarbete

Därför måste det internationella samarbetet kring våra kusthav förstärkas. Det gäller såväl undersökningar och miljöövervakning som konkreta åtgärder för att minska föroreningstillförseln m. m. Nordsjön bör jämföras med Östersjön vad gäller internationella överenskommelser. Kraftfullare svenska insatser på detta område måste komma till stånd.

Ingrepp i fiskens lekplatser

Mot. 1986/87

Jo417

Kommunerna utefter Sveriges kuster har ett stort ansvar för den marina miljön. Vid bebyggelse, tippning av muddermassor och sandsugning måste man ta hänsyn till miljön. Vid utfyllnad av grunda havsvikar tänker man inte alltid på att ta hänsyn till den ursprungliga faunan och floran. På Västkusten kan detta vara särskilt känsligt. Många grunda havsvikar fungerar som "fiskens barnkammare" och är som sådana viktiga för fiskbeståndet. Innan ingrepp göres i grunda havsvikar borde fiskenämnden i berört län höras så fiskerinäringens synpunkter kan beaktas.

Fiskerilån

I budgetpropositionen har regeringen under anslaget Lån till fiskerinäringen föreslagit ett oförändrat anslag om 25 milj. kr. till fiskerilån och 10 milj. kr. till fiskberedningslån. Medlen för fiskerilån har varit oförändrade sedan budgetåret 1978/79.

Anslagsnivån för fiskerilån har under en följd av år varit otillräckliga. Lånen har i huvudsak använts för inköp och förnyelse av fiskeflottan. Vid generationsskiftet har problemen accentuerats då äldre båtar skall överlätas på yngre fiskare. De fördelaktiga fiskerilånen kan fungera som startbidrag för en ny generation fiskare som till att börja med inte vill ådra sig alltför höga lånekostnader.

Genom bristen på lånedel är det ofta den gruppen som hamnar längst bak i lånekön. För att såväl förnyelse som upprustning av fiskeflottan skall kunna äga rum är det nödvändigt att villkoren för fiskerilånen förbättras.

Vi föreslår också att anslaget till fiskerilån ökas med 15 milj. kr. jämfört med regeringens förslag.

Yrkesutbildning för fiskare

Under anslaget till fiskeristyrelsen budgeteras medel för yrkesutbildning av fiskare varvid 400 000 kr. enligt uppgift avsatts för detta ändamål. Detta anslag har under ett antal år varit oförändrat. Det har medfört att denna för yrkesfiskarna mycket viktiga utbildningsform har måst skäras ner.

Myndigheterna ställer ökade krav på skeppare och maskinister samtidigt som fiskarna måste delta i säkerhetskurser av olika slag som brandskydds- och livbåtsutbildning. Behovet av ekonomikurser är också stort. De otillräckliga resurserna har medfört stora problem för fiskarna. Med sina oregelbundna arbetstider har de inte samma möjlighet som andra yrkeskategorier att följa den undervisning som anordnas av kommuner och studieförbund.

Fiskeriverkets yrkesutbildning kan däremot anpassas såväl till fiskarnas arbetstider som till behovet av säkerhetskurser och ekonomikurser. För att uppfylla minimikraven behöver detta anslag förstärkas. Vi föreslår att anslaget under fiskeristyrelsen höjs med 300 000 kr. jämfört med regeringens förslag så att det samlade anslaget för yrkesfiskarnas utbildning utgår med sammanlagt 700 000 kr.

Fiskevård

Mot. 1986/87

Jo417

Fiskeristyrelsen föreslår att anslaget till fiskevård bör tillföras 8.5 milj. kr. finansierat med en allmän fiskevårdsavgift. Förslaget biträdades inte i budgetpropositionen. Införandet av det fria handredskapsfisket har emellertid medfört svårigheter att upprätthålla fungerande fiskevårdsområden, vilket lett till att fiskevården blivit eftersatt.

Försämringen av fiskevården bör dock ej få fortsätta och vi föreslår att anslaget för fiskevård utökas med 700 000 kr. i förhållande till regeringens förslag.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om behovet av internationellt samarbete för att rädda miljön i Östersjön och Nordsjön
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om samråd med fiskenämnden vid planerade utfyllnader av grunda havsvikar
3. att riksdagen till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anslår 15 milj. kr. utöver regeringens förslag
4. att riksdagen för fiskares yrkesutbildning till Fiskeristyrelsen anslår 300 000 kr. utöver regeringens förslag
5. att riksdagen till fiskevårdsåtgärder anslår 700 000 kr. utöver regeringens förslag.

Stockholm den 27 januari 1987

Kerstin Gellerman (fp)

Lars Ernestam (fp)

Bengt Rosén (fp)

Leif Olsson (fp)